

EL COL·LECCIONISME DE TEMÀTICA TERRASSENCA SOLÀ AIEGRE I CIA., SOCIETAT PIONERA DEL CINEMA (3)

(Continuació)

A partir d'ara, doncs, la informació que donem de Joan Solà no prové de cap font terrassenca, sinó que en la major part està extreta de la *Història del cinema català* de Miquel Porter i Moix. Per ell sabem que Joan Solà i el seu germà Romà, tècnic en fotografia i que esdevindria company inseparable

Martí Alegre a la porta del magatem i
laboratori d'Alegre, Solà i Cia -Antic tint
de Jaume Serra i Cia del Carrer de la Unió

d'Alfred Fontanals, aprenen l'ofici treballant per a la sucursal barcelonina de la Pathé i que Joan Solà arribaria a distingir-se tant en el terreny del documental com en les cintes de ficció.

L'any 1913 es funda Barcinografo, una societat que té el propòsit de produir i explotar obres cinematogràfiques. Entre els seus socis figura Rafel Folch i Capdevila, que, recordem, era un dels components de la societat Solà Alegre i Cia. de Terrassa. La direcció artística de Barcinografo es va confiar a Adrià Gual. La primera prova de la nova productora fou un documental d'una manifestació de solidaritat a la plaça de Sant Jaume, probablement filmat per Solà. Entre agost i desembre de 1914 Barcinografo treu al mercat vuit films (*L'Alcalde de Zalamea*, *Misteri de dolor*, etc.). En el quadre tècnic d'aquestes produccions dirigides per Gual figura repetidament Joan Solà. Aquest mateix any Solà treballa també per al director cinematogràfic Joan de Togores, home d'una extensa i refinada cultura. El primer film de Togores, *La festa del blat*, rebé una calorosa felicitació d'Angel Guimerà. La productora Condor Films va posar a la disposició de Togores molts més mitjans dels que eren habituals a l'època. La

fotografia de Solà ressaltà la bellesa dels paisatges filmats a Caldes de Malavella, Llagostera i Girona.

Quan la Barcinografo entra en crisi el 1915, Joan Solà se n'acomiada. Val a dir que la mínima, però real, competitivitat havia fet sortir capelletes irreconciliables, una de les quals era decididament anti Solà. Aquest, però, junt amb el seu germà Romà i l'inseparable Fontanals, no es va desanimar. Intervingueren en la Companyia Solà- Peña a les cintes, *A muerte por una mujer* i *En lucha con el destino* amb Domènec Ceret com a autor i director artístic, i després a les cintes de Joan Maria Codina *La Passionaria*, *Pacto de*

lágrimas i *El Signo de la tribu* (1915). Solà filmà també el 1915. *El Apache de Londres*, paròdia còmica dels films de misteri.

El mateix 1915, un grup dels que va deixar Barcinògrafa, entre ells Solà i Fontanals, funden Studio Films amb el propòsit de fer un cinema popular d'èxit. Porter Moix defineix Studio Films com la més contínua, constant i progressiva productora catalana de tots els temps i Joan Solà com un enamorat del cinema que contribuï a possibilitar fets essencials com la *revista Studio*, primer diari d'actualitats cinematogràfiques que sorgí a inicis de 1918 i que amb algunes interrupcions edità una cinquantena de números.

Joan Solà Mestres

greus problemes al director Ceret, el qual va deixar definitivament el cinema, i a la productora. Resulta que el dolent de la pel·lícula s'anomenava igual que un polític radical anticatalanista. La cinta fou retirada de la circulació per ordre governativa amb greus efectes per a l'economia d'Studio Films. Sota la direcció d'un nou director artístic Joan M. Codina, Studio Films produí *El protegido de Satan* i *Codocia*, (1918), *El botón de tuego* i *La Máscara negra* (1919), i els llargmetratges *Mátame* i *El león* (1920), entre d'altres.

El 10 de gener de 1922, quan es trobava accidentalment a Madrid i amb només 43 anys, mor d'un atac de cor Joan Solà i Mestres. La premsa terrassenca public la notícia de la seva mort concisament, recordant el seu parentiu amb la seva muller Teresa Romero i el seu sogre, el sastre Bonifacio Romero, i sense fer cap esment a la seva trajectòria cinematogràfica.

Joan Solà deixà només un fill, Xavier Solà i Romero (1906-1972), autor d'auques. Paulina Pi de la Serra s'hi refereix com un nen privilegiat que tenia moltes joguines que el seu pare portava dels seus continus viatges per l'estranger i i que eren l'enveja de tota la canalla, Xavier Solà entrà d'agutzir a l'Ajuntament de Terrassa i fou destituït a la postguerra per absentar-se de la feina. Aquesta, almenys, fou la versió oficial.

RAFAEL COMAS